

Zvyšovanie úrovne výsledkov všetkých žiakov v inkluzívnom vzdelávaní

Záverečná súhrnná správa

EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

ZVYŠOVANIE ÚROVNE VÝSLEDKOV VŠETKÝCH ŽIAKOV V INKLUZÍVNOM VZDELÁVANÍ

Záverečná súhrnná správa

RAISING THE ACHIEVEMENT
OF ALL LEARNERS IN INCLUSIVE EDUCATION

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania (ďalej len „agentúra“) je nezávislou a samosprávnou organizáciou. Agentúru spolufinancujú ministerstvá školstva jej členských krajín a Európska komisia za podpory Európskeho parlamentu.

Spolufinancované z
programu Európskej
únie Erasmus+

Podpora výroby tejto publikácie Európskou komisiou neznamena jej súhlas s jej obsahom, ktorý odzrkadľuje len názory jej autorov, a Komisia nie je zodpovedná za akékoľvek použitie informácií uvedených v tomto dokumente.

Názory vyjadrené akoukoľvek osobou v tomto dokumente nemusia nutne predstavovať oficiálne názory agentúry, jej členských krajín alebo Komisie.

Redaktorky: Verity J. Donnellyová a Anthoula Kefallinouová, zamestnankyne agentúry

Úryvky z tohto dokumentu je dovolené použiť len s uvedením jasného odkazu na ich zdroj. Odkaz na túto správu sa musí uvádzať takto: Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, 2017. *Zvyšovanie úrovne výsledkov všetkých žiakov v inkluzívnom vzdelávaní: Záverečná súhrnná správa*. (V. J. Donnellyová a A. Kefallinouová, red.). Odense, Dánsko

V záujme lepšej prístupnosti je táto správa k dispozícii v 25 jazykoch a v prístupnom elektronickom formáte na webových stránkach agentúry: www.european-agency.org

Toto je preklad pôvodného textu v anglickom jazyku. V prípade pochybností o presnosti informácií v preklade si prečítajte pôvodný text v anglickom jazyku.

ISBN: 978-87-7110-740-1 (elektronická verzia)

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2017

Sekretariát
Østre Stationsvej 33
DK-5000 Odense C Denmark
Tel.: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Kancelária v Bruseli
Rue Montoyer, 21
BE-1000 Brussels Belgium
Tel.: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

OBSAH

ÚVOD	5
POZADIE	6
ZISTENIA PROJEKTU	7
ODPORÚČANIA	9
Odporúčania pre riadiacich zamestnancov škôl a učiteľov	11
Odporúčania pre vedúcich predstaviteľov systému a tvorcov politiky	12
VÝSTUPNÉ ÚDAJE PROJEKTU	14
ODKAZY	14

ÚVOD

Vysoké náklady neúspechu v škole a nerovnosti sú pre jednotlivcov – a v širšom zmysle aj spoločnosť – čoraz uznávanejším problémom v celej Európe. Zvyšovanie úrovne výsledkov všetkých žiakov je nielen politickou iniciatívou, ale aj etickým imperatívom.

Na základe žiadosti členských štátov vypracovala Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania (ďalej len „agentúra“) projekt Zvyšovanie úrovne výsledkov všetkých žiakov v inkluzívnom vzdelávaní (2014 – 2017). V projekte boli preskúvané prístupy, ktoré priamo alebo nepriamo vplývajú na motiváciu a kapacitu mladých ľudí učiť sa. Tieto prístupy môžu zvyšovať mieru participácie a zapojenia, pomáhať znižovať počet žiakov s predčasným ukončením školskej dochádzky a napokon aj zvýšiť úroveň výsledkov všetkých žiakov.

Do projektu zvyšovania úrovne výsledkov sa zapojili žiaci, učitelia, vedenie škôl, výskumní pracovníci a rodičia/opatrovatelia, ako aj tvorcovia politiky na miestnej a vnútroštátnej úrovni. Projekt si stanovil za cieľ preskúmať pedagogické stratégie a vzdelávacie prístupy, ktoré v čo najväčšej miere podporujú vzdelávanie a sú efektívne z hľadiska zvyšovania úrovne výsledkov všetkých žiakov. Takisto preskúmal spôsoby, ktorými riadiaci zamestnanci škôl môžu podporiť:

- vypracovanie, realizáciu a monitoring vstupných údajov a procesov na zvyšovanie úrovne výsledkov,
- participáciu žiakov a rodičov/opatrovateľov na vzdelávacom procese,
- „meranie“ všetkých foriem výsledkov a analýzu výsledkov ako zdroj informácií pre ďalší rozvoj.

Tieto otázky sa posudzovali v kontexte vnútroštátnej a miestnej politiky. Projekt skúmal, ako môže politika efektívne podporiť učiace sa komunity v organizačnom rozvoji a spoluprácu všetkých účastníkov s cieľom zvýšiť úroveň výsledkov všetkých žiakov.

Na projekte sa zúčastnili nasledujúce krajiny: Belgicko (flámsky a francúzsky hovoriace spoločenstvá), Chorvátsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Island, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Slovensko, Slovinsko, Spojené kráľovstvo (Anglicko, Severné Írsko, Škótsko a Wales), Španielsko, Švajčiarsko, Švédsko a Taliansko.

Praktické aktivity projektu sa sústredili na tieto tri učiace sa komunity:

- Istituto Tecnico Agrario Sereni (vyššia stredná škola) a Istituto Comprensivo Antonio Rosmini (základná a nižšia stredná škola), Rím, Taliansko,

- skupina škôl v meste Łajski (základná a nižšia stredná škola), Wieliszew, Poľsko,
- učiaca sa komunita Calderglen (Calderglen High School a Sanderson High School – školy v hlavnom prúde vzdelávania a špeciálne školy umiestnené spoločne), East Kilbride, Spojené kráľovstvo (Škótsko).

Každá zúčastnená členská krajina agentúry vymenovala dvoch účastníkov (výskumného pracovníka a riadiaceho zamestnanca školy), ktorí sa do projektu zapojili. Každý účastník bol prepojený s jednou z učiacich sa komunit a v priebehu projektu ju dvakrát navštívil. Prostredníctvom on-line projektového fóra si každá učiaca sa komunita stanovila priority a získavala podporu. Projekt na svoju prácu čerpal z prieskumu literatúry, ktorý poskytol relevantné výsledky výskumu (pozri: www.european-agency.org/publications/reviews/raising-the-achievement-of-all-learners-in-inclusive-education-literature).

Učiace sa komunity vykonali samohodnotenie projektu na začiatku jeho praktickej časti a potom znova, keď sa chýlil ku koncu. Bližšie informácie o samohodnotení sú dostupné na: www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-self-review.

Ďalšie výsledky na účely projektu boli zhromažďované prostredníctvom podrobných správ a vzorov politík a praxe v oblasti zvyšovania úrovne výsledkov žiakov z mnohých zúčastnených krajín. Správy z jednotlivých krajín, ako aj koncepčný rámec, sú dostupné na: www.european-agency.org/projects/raising-achievement.

Celá metodológia projektu je opísaná v prílohe k správe o prehľade projektu s názvom *Raising the Achievement of All Learners in Inclusive Education: Lessons from European Policy and Practice [Zvyšovanie úrovne výsledkov všetkých žiakov v inkluzívnom vzdelávaní: poznatky z európskych politík a praxe]* (pozri: www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-project-overview).

POZADIE

Základom projektu zvyšovania úrovne výsledkov bol Dohovor Organizácie spojených národov (OSN) o právach dieťaťa (1989) a Dohovor OSN o právach osôb s postihnutím (2006). Tieto dohovory vytvárajú rámec pre prístup založený na právach pre všetkých žiakov. Výbor OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím vo svojom *všeobecnom komentári č. 4* (2016) k právu na inkluzívne vzdelávanie ponúka ďalšie usmernenia (pozri: www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRPD/Pages/GC.aspx). Tieto dohovory spolu s cieľom OSN v oblasti udržateľného rozvoja č. 4 – ktorého cieľom je „zabezpečiť inkluzívne a spravodlivé kvalitné vzdelávanie a podporovať možnosti celoživotného vzdelávania pre všetkých“ (OSN, 2015) – podporujú práva žiakov so zdravotným postihnutím. Zabezpečujú, aby takíto žiaci neboli marginalizovaní alebo vylúčení zo vzdelávania v hlavnom prúde (Európska agentúra, 2015).

Projekt zvyšovania úrovně výsledkov sa nezameriaval len na samotnú inklúziu, ale aj hodnotené výsledky všetkých žiakov. Inklúzia sa stáva základným princípom, ktorý školám umožňuje pružnejšie reagovať na rozdiely medzi jednotlivými žiakmi. Týmto spôsobom školy zvyšujú svoju schopnosť poskytovať spravodlivý vysokokvalitné vzdelávanie pre všetkých.

Projekt bol takisto v súlade s princípmi a prioritami stanovenými na európskej úrovni. V *Záveroch o začleňovaní v rozmanitosti s cieľom dosiahnuť vysokú kvalitu vzdelávania pre všetkých* sa zdôrazňuje, že: „rovnosť a spravodlivosť nie sú totožné a že systémy vzdelávania sa musia oslobodiť od tradičnej mentality ‚rovnakého prístupu vhodného pre všetkých‘“ (Rada Európskej únie, 2017, s. 4). Európska komisia (2017) zdôrazňuje, že rozvíjanie schopností a úlohy učiteľov a riadiacich zamestnancov škôl je nevyhnutné z hľadiska zabezpečenia jasnej strategickej vízie a vedenia, ktoré zlepšujú skúsenosti a výsledky všetkých žiakov – a to prostredníctvom politik, ktoré sú nielen inkluzívne, ale aj flexibilné.

Projekt zvyšovania úrovně výsledkov rieši problémy, ktoré vplývajú na skúsenosti žiakov z rôznorodého prostredia, ktoré v oblasti vzdelávania čelia rôznym výzvam. Poskytuje súhrn informácií z rôznych systémov vzdelávania doplnený o príklady prístupov založených na dôkazoch, ktoré posúvajú politiky a prax smerom dopredu s cieľom pomôcť žiakom dosiahnuť úspech.

ZISTENIA PROJEKTU

Projekt zvyšovania úrovně výsledkov spojením rôznych hľadísk vytvoril celoeurópsku učiacu sa komunitu. Účastníkov povzbudzoval, aby išli nad rámec poskytovania informácií a namiesto toho kriticky preskúmali politiku a tvorivo premýšľali nad odôvodnenosťou svojej vlastnej praxe. Štúdium učiacich sa komunít v rámci projektu zdôraznilo potrebu čo najlepšie využiť zdroje prostredníctvom investovania duševného a sociálneho kapitálu do organizačného rozvoja, zmeny a rastu.

Ako bolo uvedené vyššie, projekt umocňuje potrebu posunúť sa od kompenzačných prístupov k aktívnejším intervenčným a preventívnym prístupom, ktoré zvyšujú kapacity všetkých škôl poskytovať kvalitnú podporu všetkým žiakom. Projekt podporuje vnímanie inkluzívneho vzdelávania ako „megastratégie“, ktorej cieľom je prostredníctvom výziev, ktoré rozvíjajú prax učiteľov a vedenie a organizáciu škôl, zvýšiť úroveň výsledkov všetkých žiakov (Mitchell, 2014, s. 27).

Práca učiacich sa komunít v rámci projektu priniesla prínosy v oblasti:

- opatrení zameraných na zdravie a blaho všetkých žiakov a ich podporu s cieľom uvedomiť si, že zručnosti a vlastnosti je možné rozvíjať prostredníctvom vhodne

zameranej usilovnej práce a vytrvalosti,

- flexibilných vzdelávacích príležitostí, ktoré prostredníctvom etáp vzdelávania poskytujú kontinuitu a pokrok a zabezpečujú relevantnosť vzdelávania pre život a prácu,
- zdieľaného vedenia a intenzívnejšej spolupráce medzi zamestnancami škôl,
- partnerstva s rodičmi, opatrovateľmi a rodinami, s cieľom zvýšiť motiváciu a participáciu žiaka,
- miestnej komunity a zapájania zamestnávateľov s cieľom zvýšiť relevantnosť kurikula a pracovné príležitosti, ktoré prináša.

Projekt takisto zdôraznil potrebu sledovať rozvoj školy prostredníctvom „inkluzívneho objektívu“. Dôraz by sa mal klásť na spravodlivosť naprieč všetkými školskými štruktúrami a procesmi (napr. zoskupovanie žiakov, rozdelenie zamestnancov, prístup ku kurikulu a širším aktivitám, akreditácia vzdelávania a kvalifikácií, rozdelenie zdrojov). Analyzovať by sa mali aj dosiahnuté výsledky a úroveň žiaka s cieľom zabezpečiť spravodlivé príležitosti na dosiahnutie takých výsledkov, ktoré sú relevantné z hľadiska úspechu v budúcnosti.

Práca na projekte zvyšovania úrovne výsledkov takisto predkladá otázku zodpovednosti a potrebu riešiť konflikt medzi trhovými reformami a spravodlivosťou pomocou širších opatrení na dosiahnutie úspechu nad rámec formálnych testov. Medzi tieto opatrenia patrí osobný, sociálny úspech a úspech v širšom zmysle, ako aj akademické výsledky. Počas konzultácií so žiakmi, ktoré sa uskutočnili na záverečnej konferencii o projekte zvyšovania úrovne výsledkov, sa ich pohľady na úspech veľmi líšili. Toto zistenie umocňuje potrebu posunúť sa od úzko zameraného štandardizovaného merania dosiahnutých výsledkov smerom k individualizovanejšiemu spôsobu oceňovania širších a autentickejších výsledkov.

Prieskum v rámci projektu zvyšovania úrovne výsledkov ukázal, že zameranie na nepretržitú podporu učiteľov a riadiacich zamestnancov škôl môže prehĺbiť schopnosť škôl zvýšiť úroveň výsledkov všetkých žiakov. Praktická časť projektu takisto ukázala spôsoby, ktorými si učitelia môžu vybudovať profesionálne znalosti a odbornosť potrebné na uspokojenie rôznych potrieb žiakov. To učiteľom umožní rozvíjať inovatívnejšie spôsoby organizovania vzdelávania pre všetkých. Takéto znalosti sa môžu zaviesť prostredníctvom vytvárania sietí v rámci učiacej sa komunity aj mimo nej (napr. v spolupráci s miestnymi univerzitami, inými školami/vysokými školami a miestnymi odborníkmi) s cieľom zvýšiť kapacitu školy, pokiaľ ide o prax založenú na dôkazoch.

V prieskume v rámci projektu zvyšovania výsledkov len niekoľko krajín uviedlo, že na účely zabezpečenia kvality systematicky využívajú prieskumy medzi účastníkmi, hoci tieto prieskumy by mohli výrazne prispieť k procesom zlepšenia škôl. Počas projektu boli riadiaci zamestnanci škôl a učitelia povzbudzovaní, aby s inými účastníkmi spolupracovali na cyklickom procese samohodnotenia (viac informácií nájdete na: www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-self-review).

Projekt posilnil myšlienku, že monitoring kvality vzdelávania je nevyhnutný z hľadiska zlepšenia škôl. Toto vedie k hlbšiemu chápaniu štruktúr a procesov a ich vplyvu na výsledky všetkých žiakov.

Napokon zistenia projektu zdôraznili opatrenia, ktoré presahujú rámec rovnosti príležitostí a zabezpečujú inklúziu a pokrok smerom k spravodlivosti. Spoločnou charakteristikou týchto opatrení je, že všetci účastníci – učitelia, žiaci, riadiaci zamestnanci škôl – rozvíjajú „vývoj myslenia“, ktoré ako prínos k úspechu vníma usilovnú prácu a vytrvalosť.

ODPORÚČANIA

V rámci prác na projekte zvyšovania úrovne výsledkov sa preukázalo, že na dosiahnutie excelentnosti a spravodlivosti v systémoch vysokokvalitného vzdelávania sú potrebné konkrétne opatrenia. Medzi ne patrí:

- poskytovanie zdrojov školám a systémom s cieľom umožniť im čo najskoršiu intervenciu, aby mohli podporiť žiakov, ktorí nedosahujú dobré výsledky alebo ktorí sú vystavení riziku predčasnemu ukončeniu školskej dochádzky,
- ponuka inovatívnych prístupov a personalizovaných ciest pre rozmanitých žiakov,

- podpora silného strategického vedenia, ktoré kladie veľký dôraz na spravodlivosť a zlepšenie výsledkov všetkých žiakov.

Vyššie uvedené opatrenia poukazujú na potrebu komplexného prehľadu celého systému, ktorý by zabezpečil konzistentnosť medzi rôznymi úrovňami systému a oblasťami politiky. Je dôležité si uvedomiť, že ak sa majú odporúčania na úrovni školy úspešne zaviesť do praxe, potrebujú podporný kontext politiky na regionálnej/vnútroštátnej úrovni.

Aktivity projektu zvyšovania úrovne výsledkov posilnili myšlienku, že inklúzia – a zvyšovanie výsledkov – v školách sú ovplyvnené napr. pedagogikou, podporou vzdelávania, vedením, blahom a participáciou žiakov, kurikulumom, spoluprácou, organizáciou školy a podpornými systémami. Tieto kľúčové oblasti boli preskúmané v rámci projektu a poskytli príklady toho, ako sa politik a prax môžu tak na národnej a miestnej/školskej úrovni ďalej rozvíjať. Projekt sa takisto zameriaval na politiky a opatrenia z praxe, ktoré rozvíjajú kolektívnu schopnosť všetkých účastníkov a, čo je dôležité, samotných žiakov usilovať sa o zlepšenie školy.

Odporúčania projektu uvedené nižšie sa zameriavajú na dve hlavné cieľové skupiny:

- riadiaci zamestnanci škôl a učitelia,
- vedúci predstavitelia systému (na miestnej/regionálnej alebo vnútroštátnej úrovni) a tvorcovia politiky.

Zistenia projektu zvyšovania úrovne výsledkov umocňujú zistenia a odporúčania z predchádzajúcej práce agentúry, ktoré sú takisto zdôraznené nižšie.

Odporúčania pre riadiacich zamestnancov škôl a učiteľov

Riadiaci zamestnanci škôl zohrávajú v reforme vzdelávania kľúčovú úlohu. Ich prioritou počas celého obdobia rozhodovania musí byť spravodlivosť a excelentnosť, ktoré ovplyvňujú vytváranie skupín žiakov, rozdelenie zamestnancov, prístup k osnovám a možnostiam akreditácie a rozdelenie zdrojov. Z toho vyplýva, že rovnako musia preukázať odhodlanosť na nepretržité profesijné vzdelávanie všetkých učiteľov a iných účastníkov.

Riadiaci zamestnanci škôl a učitelia by mali:

- **vybudovať silný vedúci tím a rozdeliť úlohy medzi účastníkov s cieľom zabezpečiť udržateľnosť a bezpečné zapojenie.** Medzi kľúčové úlohy patrí efektívne využívanie interných a externých údajov/informácií s cieľom zabezpečiť, aby rozvoj (výučby a vzdelávania, kurikula, hodnotenia a školskej organizácie) dokázal zaistiť spravodlivé príležitosti pre všetkých žiakov a aby všetci účastníci boli zapojení do preskúmania a rozvoja školy.
- **vytvoriť taký étos školy, ktorý podporuje interakcie medzi všetkými účastníkmi založené na rešpekte.** Jazyk, ktorým sa hovorí o žiakoch, by sa mal vyhýbať nálepkovaniu/kategorizácii. Všetci zamestnanci by mali byť zodpovední za úspech a blaho všetkých žiakov v rámci flexibilných foriem organizácie. Dialóg by sa mal zamerať na „zámerné plánovanie úspechu všetkých študentov“ (EENET, 2017) s cieľom zabezpečiť individualizované príležitosti na pokrok. Takisto by mal zahŕňať vypočutie si hlasu žiaka a prostredníctvom toho aj zvýšenie participácie a zapojenia.
- **zabezpečiť výučbu a vzdelávanie založené na dôkazoch.** Školy by sa mali aktívne zapájať do výskumu s cieľom podporiť inovatívne prístupy, ktoré všetkým žiakom umožnia dosahovať pokrok. Mali by sa rozvíjať systémy/partnerstvá, ktoré by zabezpečili prístup k aktuálnym výsledkom výskumu. Mali by tiež podporovať školskú výskumnú aktivitu, pričom na túto formu profesijného vzdelávania a rozvoja založeného na spolupráci by sa mal vyhradiť dostatok času.

Aktivity projektu zvyšovania úrovne výsledkov ďalej umocnili odporúčania z predchádzajúcich projektov agentúry, ktoré povzbudzujú riadiacich zamestnancov škôl a učiteľov, aby:

- **zabezpečili flexibilné kurikulum, ktoré bude relevantné pre všetkých žiakov.** To by malo presiahnuť akademický obsah a zahŕňať všeobecnejšie zručnosti, ktorými sa žiaci

pripravujú na život, pracovný a osobný rozvoj (napr. osobné/sociálne zručnosti, umelecké zručnosti, šport atď.). Školy by mali pre žiakov vytvoriť príležitosti na výber, čím by sa zvýšila miera ich zapojenia, a vziať do úvahy nové príležitosti ďalšieho vzdelávania, odbornej prípravy a zamestnania, aby sa mohli všetci mladí ľudia presunúť do pozitívnych a trvalo udržateľných cieľov.

- **rozvíjať „hodnotenie gramotnosti“ medzi učiteľmi a ostatnými účastníkmi** s cieľom umožniť im:

- používať informácie z hodnotenia žiakov na podporu ďalšieho vzdelávania,
- spolupracovať s kolegami a podeliť sa o svoje chápanie štandardov a názory na pokrok žiakov s cieľom udržať vysoké očakávania od všetkých.

- **vytvorili štruktúry/procesy, ktoré podporujú spoluprácu s rodinami a odbornými službami** (napr. odborníkmi z oblasti zdravotníctva, sociálnych služieb atď.) s cieľom zlepšiť podporu všetkých žiakov, najmä tých s postihnutím a komplexnejšími požiadavkami na podporu. Je potrebné vymieňať si odborné poznatky s cieľom rozvíjať kapacity/schopnosti všetkých účastníkov v učiacej sa komunite a zabrániť stigmatizácii/segregácii žiakov.

Odporúčania pre vedúcich predstaviteľov systému a tvorcov politiky

V súlade s výsledkami nedávnych výskumov a projektov by vedúci predstavitelia systému a tvorcovia politiky mali podporovať prístupy založené na spolupráci v rámci škôl a medzi nimi. Musia takisto zabezpečiť, aby riadiaci zamestnanci škôl mohli rozvíjať strategickú prácu s cieľom vytvoriť kapacitu pre všetkých zamestnancov. Menovanie a rozdelenie zamestnancov do škôl/učiacich sa komunit musí bolo dlhodobou stabilnou s cieľom udržiavať efektívne vzťahy a zabezpečiť spravodlivejšie výsledky a vyššiu úroveň výsledkov vzdelávania všetkých žiakov.

Vedúci predstavitelia systému a tvorcovia politiky by mali:

- **rozvíjať spôsoby zhromažďovania a výmeny informácií o tom, „čo funguje“**, aby dôkazy mohli byť odrazovým mostíkom pri definovaní rozvoja, realizácie a hodnotenia politiky. Školy/učiace sa komunity by mali spolupracovať na rozvoji praxe založenej na dôkazoch, vedenia a sústavného odborného rastu učiteľov.

Aktivity projektu zvyšovania úrovne výsledkov v súlade s predchádzajúcimi projektmi agentúry zároveň povzbudzujú vedúcich predstaviteľov systému a tvorcov politiky, aby:

- **umožnili vnútroštátny dialóg o rozvoji spoločného chápania inkluzívneho vzdelávania**. Inkluzívne vzdelávanie by malo byť vnímané ako princíp, na ktorom stojí

pokrok a úroveň výsledkov všetkých žiakov, a to v systéme, ktorý podporuje príležitosti vzdelávať sa, a nezameriava sa na otázky umiestnenia či kompenzačné prístupy.

- **prehľadbili spoluprácu na medzi vnútroštátnymi ministerstvami/úradmi, ktoré zohrávajú dôležitú úlohu vo vzdelávaní a v podpore žiakov a ich rodín.** Táto spolupráca by mala podporiť politiku umožňujúcu spoluprácu medzi službami na miestnej úrovni s cieľom zabezpečiť efektívnu tímovú prácu okolo žiakov/rodín s vysokou úrovňou potrieb v jednotlivých komunitách. Vnútroštátna politika by mala podporovať aj snahu učiacich sa komunit nadviazať užšiu spoluprácu s rodičmi/rodinami a uznať ju ako kľúčový faktor úspechu žiaka.
- **zabezpečili prehľadnosť funkcií formatívneho a sumatívneho hodnotenia a pracovali na integrovanom systéme hodnotenia, ktorý je vhodný na daný účel a zahŕňa všetkých žiakov.** Mali by sa vypracovať systémy hodnotenia a akreditácie, ktoré by zohľadňovali širšie vzdelávanie a úspech, ako aj akademické výsledky, a zaistili, aby sa rôzne „cesty“ oceňovali rovnako. To by malo zahŕňať vhodné príležitosti pre žiakov, ktorí čelia oveľa komplexnejším prekážkam v učení (ako napr. kognitívne postihnutie).
- **zabezpečili, aby sa politika pregraduálneho vzdelávania a sústavného odborného rastu učiteľov zameriavala na inkluzívne vzdelávanie, spravodlivosť a rozmanitosť.** Počiatočné vzdelávanie a sústavný odborný rast učiteľov by mali rozvíjať ich postoje, hodnoty a kompetencie, umožniť im využívať dôkazy a efektívne sa zamyslieť nad svojou prácou a ohodnotiť ju s cieľom dosiahnuť zlepšenie, to všetko s dôrazom na pozitívne výsledky pre všetkých žiakov.
- **preskúmali mechanizmy zodpovednosti a zabezpečenia kvality s cieľom zabezpečiť, aby boli koherentné a podporovali inkluzívny rozvoj.** Tieto štruktúry a procesy by mali poskytovať informácie o prístupe a spravodlivosti v súvislosti so vstupnými údajmi, procesmi a výsledkami takými spôsobmi, ktoré nenarúšajú prax a nemarginalizujú zraniteľných žiakov. Takisto by mali umožniť školám zamerať sa na pokrok a úroveň výsledkov všetkých žiakov a nielen na to, čo sa dá jednoducho zmerať.

Tvorcovia politiky by mali v konečnom dôsledku investovať v krátkodobom horizonte, čo môže z dlhodobého hľadiska ušetriť peniaze. Takisto je potrebné, aby si pre akúkoľvek reformu stanovili reálny časový rámec. Tieto body majú vplyv na rozhodovanie v rámci politických cyklov, ktoré môžu byť príliš krátke na to, aby bolo možné vidieť vplyv akýchkoľvek zavedených zmien.

Tieto zmeny musia sociálnu nerovnosť a nerovnosť v oblasti vzdelávania riešiť holisticky prostredníctvom transformácie väčšieho rozsahu. Intervencie malého rozsahu nemôžu kompenzovať nerovnosť v systéme, ktorý je sám osebe nespravodlivý.

VÝSTUPNÉ ÚDAJE PROJEKTU

Ďalšie informácie sú dostupné na webovej stránke projektu: www.european-agency.org/agency-projects/raising-achievement. Sem patrí koncepčný rámec projektu a správy o prístupoch jednotlivých krajín v oblasti zvyšovania úrovne výsledkov. Projekt priniesol aj nasledujúce výstupy:

- Správa o prehľade projektu: *Raising the Achievement of All Learners in Inclusive Education: Lessons from European Policy and Practice [Zvyšovanie úrovne výsledkov všetkých žiakov v inkluzívnom vzdelávaní: poznatky z európskych politík a praxe]*. Pozri: www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-project-overview
- *Raising the Achievement of All Learners: A Resource to Support Self-Review [Zvyšovanie úrovne výsledkov všetkých žiakov: zdroj na podporu samohodnotenia]*. Pozri: www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-self-review
- *Raising the Achievement of All Learners in Inclusive Education – Literature Review [Zvyšovanie úrovne výsledkov všetkých žiakov v inkluzívnom vzdelávaní – prehľad literatúry]*. Pozri: www.european-agency.org/publications/reviews/raising-the-achievement-of-all-learners-in-inclusive-education-literature
- Guidance for teachers and school leaders [Usmernenia pre učiteľov a riadiacich zamestnancov škôl]. Pozri: www.european-agency.org/agency-projects/raising-achievement.

ODKAZY

Enabling Education Network (EENET), 2017. *Quote of the Week [Citát týždňa]*. 10. júla 2017. twitter.com/GlobalEENET/status/884318037763141632 (posledný prístup: október 2017)

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, 2015. *Stanovisko Agentúry k inkluzívnym vzdelávacím systémom*. Odense, Dánsko. www.european-agency.org/publications/brochures-and-flyers/agency-position-on-inclusive-education-systems-flyer (posledný prístup: august 2017)

Európska komisia, 2017. *Teachers and school leaders in schools as learning organisations. Guiding Principles for policy development in school education [Učítelia a riadiaci zamestnanci škôl v školách ako vzdelávacích organizáciách. Usmernenia pre rozvoj politiky v školskom vzdelávaní]*. Správa zo školských pracovných skupín ET 2020 v období 2016 – 2018. ec.europa.eu/education/sites/education/files/teachers-school-leaders-wg-0917_en.pdf (posledný prístup: október 2017)

Mitchell, D., 2014. *What Really Works in Special and Inclusive Education: Using Evidence-Based Teaching Strategies [Čo naozaj funguje v špeciálnom a inkluzívnom vzdelávaní: aplikácia výučbových stratégií založených na dôkazoch]*. Londýn: Routledge

Organizácia Spojených národov, 1989. *Dohovor Organizácie spojených národov o právach dieťaťa*. New York: Organizácia Spojených národov

Organizácia Spojených národov, 2006. *Dohovor Organizácie spojených národov o právach osôb s postihnutím*. New York: Organizácia spojených národov. www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities-2.html (posledný prístup: september 2017)

Organizácia Spojených národov, 2015. *Ciele udržateľného rozvoja. Cieľ č. 4: Kvalitné vzdelávanie*. www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals/goal-4-quality-education.html (posledný prístup: september 2017)

Rada Európskej únie, 2017. *Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o začleňovaní v rozmanitosti s cieľom dosiahnuť vysokú kvalitu vzdelávania pre všetkých*. 2017/C 62/02. eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2017.062.01.0003.01.SLK (posledný prístup: október 2017)

Sekretariát:

Østre Stationsvej 33
DK-5000
Odense C
Denmark
Tel.: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Kancelária v Bruseli:

Rue Montoyer 21
BE-1000
Brussels
Belgium
Tel.: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org